

Желѣзко постигаше онова, което и на сънъ не му е минавало. Струваше му се, че крила сѫ му израстли. И както крачеше измѣreno и твърдо, безъ да знае защо, дойде му на умъ за неговата гега. Поиска му се да е гегата въ ржката му и да се замѣта къмъ училището, както знаеше. Ала веднага смѣхъ изпълни гърдите му: — то бѣше, когато бѣхъ селски говедаръ! И въ мигъ като на сънъ, предъ очи му мина цѣлото минало... селската черда; широките добруджански пасбища; тихите вечери, кога връщаше говедата въ Срѣдини... мобилизацията; занасянето на писмото, което му даде кмета съ алаждания елекъ; спасяването на влака... Картините се редѣха като видения...

Душата му се кѫпѣше въ радостъ и тѣга,

Радваше се, че наддѣлѣ на всички трудности, въ които бѣ изпадналъ като бѣжанецъ. Тѣгуваще, че дълго нѣма да бѫде подъ небето на мила Добруджа. И ако той би билъ властенъ да избира — би се завърналъ при полка си.

Ала Желѣзко знаеше, че началството по-добре знае отъ него кое трѣба и кое не; той бѣ свикналъ на подчинение — и изпълни волята на оногова, който му опредѣля нови бѫдници.

Училището бѣше предъ Желѣзка.

Той се спрѣ за мигъ предъ входната врата; прекръсти се и влѣзе.

XVII.

И РАДОСТЬ И ТѢГА.

Желѣзко не можеше да се нарадва. Онова, което слушаше отъ преподавателите, се поглъщаше отъ жадната му душа за знания. Вниманието на другари и учители го ласкаеше. И всѣки денъ той се чувствуваше по-голѣмъ; всѣки денъ възрастваше предъ собствените си очи. Онова, което чуваше въ часъ отъ учители, като че се запечатваше въ паметъта му. И когато нѣкой преподавателъ искаше да провѣри какво е разкрилъ на школниците въ часа — извикваше Желѣзка.

Преподавателъ слушаше и не можеше да повѣрва ушите си: и мисъль и тонъ и думи! Като че чуваше себе си на грамофонъ.